

25. 10. 2011

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ochrana osobních údajů v rámci Policie České republiky

Problematika osobních údajů[1] je nejen v České republice, ale rovněž v celé Evropské unii, poměrně novou oblastí. Ochrana osobních údajů velmi úzce souvisí se základními lidskými právy a svobodami, a to především s právem na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů upraveným v čl. 10 odst. 3 ústavního zákona č. [2/1993](#) Sb., Listina základních práv a svobod (dále jen „Listina základních práv a svobod“). Ačkoliv je skutečnost, že se právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů vztahuje na „Každého“, tedy na každou fyzickou osobu, bývá v některých případech veřejností vnímána odlišně. Subjektem tohoto práva je každá fyzická osoba nezávisle na svém věku, duševním zdraví či na způsobilosti k právním úkonům. Právnícké osoby jsou v našem právním řádu poté chráněny speciálními zákony, zejména ustanoveními zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník.

Samotný čl. 10 je speciálním ustanovením ve vztahu k čl. 7 Listiny základních práv a svobod, podle kterého je zaručena nedotknutelnost osoby a jejího soukromí a omezena může být v případech, které stanoví zákon. I když je čl. 10 Listiny základních práv a svobod přímo použitelný, je zároveň v českém právní řádu proveden mnoha ustanoveními, mezi něž řadíme předně obecný právní předpis, kterým je zákon č. [101/2000](#) Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, nebo zákon č. [273/2008](#) Sb., o Policii České republiky. Uvedené právo je však upraveno v mnoha dalších právních předpisech jak práva občanského, tak práva trestního.

Ochrana osobních údajů dále souvisí s právem na ochranu osobnosti upraveným v zákoně č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník. Četnou právní úpravu věnovanou právu na ochranu osobních údajů nalezneme nejen v našem národním právním řádu, ale také v mezinárodních smlouvách, evropských právních předpisech a rozsudcích Evropského soudu pro lidská práva. Mezi ty nejpodstatnější patří např. Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, Úmluva č. 108 na ochranu osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/24/ES ze dne 15. března 2006 o uchování údajů vytvářených nebo zpracovávaných v souvislosti poskytováním veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí nebo rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci S. a Marper v. Spojené Království[2].

Pokud mluvíme o ochraně osobních údajů, musí být v jejím smyslu dána také úprava zpracování[3], správy a kontroly osobních údajů. Právní úprava této oblasti je, jak jsem již uvedla výše, poměrně mladou, a to jak v České republice, tak v celé Evropě. Vůbec poprvé se zneužití shromážděných údajů a jejich použití proti právům a životu jiných lidí projevilo v období 2. světové války. Nutnost stanovení principů a jasných pravidel týkajících se osobních údajů, související s využíváním shromážděných údajů, však nalezneme až v 70. letech 20. století. Přesto se i v současné době setkáváme s názory, že ochrana osobních údajů je právní úpravou zbytečnou a přeceňovanou, avšak pouze do té doby, nežli dojde ke zneužití údajů těch osob, které takový názor zastávají. V České republice nalezneme první právní úpravu vztahující se k osobním údajům v zákoně č. [256/1992](#) Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech, který byl nahrazen právě zákonem č.

Ze všech výše uvedených skutečností vyplývá nejen potřeba až nutnost dodržování ochrany osobních údajů, která se projevuje především při jejich zpracování, ale také povinnost v našem případě Policie České republiky dodržovat právní předpisy vztahující se k osobním údajům. Za účelem dostání svých zákonných povinností bylo na Policejním prezidiu České republiky v roce 2001 zřízeno oddělení správy a kontroly osobních údajů jako pracoviště odpovědné za zpracování osobních údajů v rámci Policie České republiky. Samo oddělení prošlo za dobu své činnosti svébytným vývojem. Oddělení správy a kontroly osobních údajů se po svém vzniku potýkalo s neznalostí úpravy zpracování osobních údajů, a proto bylo zavádění nových pravidel při zpracování osobních údajů v rámci Policie České republiky vnímáno jako zátěž a zbytečná práce navíc. Právě na tomto místě je však třeba si uvědomit fakt, že správa a na ní navazující kontrola osobních údajů je takovou oblastí, jejíž pravidla jsou v současné době dána poměrně jasně a jejichž nedodržování vede nejen k postihům ze strany dalších správních úřadů, ale také soudů.

Na závěr bych zmínila skutečnost, že se problematika osobních údajů čím dál tím více projevuje ve všech oblastech našeho života, což vyplývá z toho, že si čím dál tím více uvědomujeme osobní údaje, které se nás týkají. Již dávno jsou pryč tvrzení, podle kterých bylo osobním údajem pouze jméno, příjmení či fotografie. V dnešní době může být za splnění určitých podmínek osobním údajem téměř kterýkoliv údaj, což samozřejmě souvisí s vyšší možností jejich zneužití. Potřeba zajímat se o problematiku osobních údajů a v této oblasti nejen prohlubovat své znalosti, ale také vytvářet nové poznatky, se projevuje mimo jiné v činnosti institucí Evropské unie. O nic méně se poté taková potřeba projevuje v činnosti Policie České republiky, při níž dochází k práci s osobními údaji při plnění všech úkolů.

JUDr. Jitka Bicanová

[1] Osobním údajem je jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu.

[2] Rozsudek Velkého senátu ze dne 4. prosince 2008, S. a Marper v. Spojené království, č. 30562/04 a 30566/04.

[3] Zpracováním osobních údajů je jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace.

Další články:

- [Určení nadřízeného orgánu magistrátu vykonávajícího dozor nad usneseními, rozhodnutími nebo jinými opatřeními učiněnými městskými obvody nebo městskými částmi v samostatné](#)

působnosti

- [NSS sjednotil judikaturu ve věci odvodu za porušení dotačních pravidel](#)
- [Obnovení způsobilosti účastníka zadávacího řízení na veřejnou zakázku v rozhodovací praxi správních a soudních orgánů](#)
- [Otázka uveřejňování skutečně uhrazené ceny ve vztahu k zákonu o registru smluv a zákonu o zadávání veřejných zakázek](#)
- [K právu jiných osob nahlížet do spisů ve smyslu § 65 odst. 1 in fine trestního řádu](#)
- [Rozhodování o regresním nároku ručitele v rozhodčím řízení](#)
- [Nařízení \(EU\) č. 2018/389 - nová pravidla pro poskytovatele platebních služeb](#)
- [Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky je veřejnou institucí](#)
- [Jistota v zadávacím řízení ve formě bankovní záruky a možnost její autorizované konverze](#)
- [Malý dopravní význam aneb které komunikace \(chodníky\) nepodléhají povinné zimní údržbě?](#)
- [K postupu orgánů během řízení dle § 31a odst. 3 ZOŠ](#)